

CATALUNYA SOCIAL

Any IX. — Núm. 437

Un any, 10 ptes. — Núm. solt, 20 cts.

26 d'octubre 1929

**PUBLICACIÓ
SETMANAL**

**REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
DURAN I BAS, 11-BARCELONA**

**APARTAT 1036
TELÉF. 17605**

Els estudis socials a casa nostra

Hem estat afavorits amb una visita del P. Gracià de Schepper, menoret caputxi, Professor de Sociologia a la Facultat Jurídica de Sant Apol·linar, de Roma.

Aquest home eminent, coneixedor de tot el que en ciències socials s'escriu i s'ensenya en el món, volia informar-se dels nostres avenços en ciències socials, i ens ha interrogat amablement sobre l'estat dels estudis jurídic-socials a casa nostra. Pràctic com ell és, portava anotades les qüestions a consultar; ço que vol dir que les hi hem hagudes de contestar concretament, evitant subterfugis i divagacions. I quina tristesa no ha estat la nostra en haver de respondre negativament a totes les seves demandes!

A la nostra Universitat Literària, no hi ha Facultat de Ciències econòmico-socials, com hi és en quasi tota Universitat completa. Ni tan sols dins la Facultat de Dret s'estudia un petit curs d'Economia social; Economia política, en un sentit reduït i estret, i prou. L'Economia Social és aquí absolutament desconeguda en el món de l'ensenyament oficial.

En el nostre Seminari eclesiàstic hi hagué durant uns cursos l'ensenyament de l'Economia Social, ensenyament que, segons creiem, fou després suprimit, sens dubte per no considerar-lo d'utilitat.

I institucions privades que es dediquin a aquests estudis no n'hi ha cap en la nostra ciutat, almenys cap que hagi adquirit el relleu necessari per a mostrar-la al públic o als estudiosos d'arreu del món.

De revistes d'Economia Social tampoc no en tenim a casa nostra, ni tan sols dins d'Espanya. Podem comptar-se amb els dits les revistes que es publiquen en matèria social, però cap d'elles dedicada a estudis seriosos, científics; revistes en les quals es parla d'organització, d'associacionisme, i no més. I tot això, encara, sense base científica, amb mires a la vida pràctica solament.

El P. Gracià de Schepper té notícia de la "Sociologia Cristiana" del Dr. Josep M. Llovera, que situa degudament dins la seva època; té notícia

que l'Agrupament de la Democràcia Cristiana ha pretès algun cop fomentar aquests estudis; però tot això és ja cosa passada, d'altres temps. Avui li hem de dir que ja no té cap realitat, que pertany a la història i no ha estat substituït per res més.

Com podia jo sospitar, ens diu l'eminent caputxi, que a Espanya, país catòlic per excel·lència; que a Barcelona, ciutat eminentment industrial i amb greus problemes obrers, us trobéssiu en un estat tan trist, tan anguniós, en un ram de l'activitat científica que avui ocupa l'atenció de tots els països del món? Què espereu, doncs, els catòlics sobretot, a preparar-vos en aquests estudis? Quina pot ésser la vostra situació en l'esdevenidor, esdevenidor al qual pertanyen de manera indiscutible aquests problemes?

Hem d'abaixar el cap avergonyits i plens de confusió. Li hem de presentar les nostres excuses; però amb la recança d'haver de representar un paper tan poc airós davant d'un home que coneix bé els problemes socials moderns, davant d'un estudiós que s'ocupa d'aquestes qüestions.

És clar que tenim institucions recents, com la mateixa Escola Social del Ministeri del Treball; però són institucions quasi bé desconegudes encara, parcialment bastides, i amb orientació cap a una determinada classe d'interessos; però no institucions científiques serioses, no institucions científiques de caràcter general.

En resum: aquí l'Economia Social no pot estudiar-se en cap institució oficial ni particular i no hi ha qui es preocupi del problema de la implantació de càtedres ni d'escoles on aquests estudis tinguin un lloc eminent, com arreu el tenen!

I després encara hi haurà qui pugui creure que l'esdevenidor ens pertany! L'esdevenidor pertany als qui el preparen; i la tasca de preparació ha de començar per la intel·ligència.

Mentrestant, deixem que els altres facin. I menys mal si no hi ha qualque indocumentat entre nosaltres que considera els altres com uns pobres il·lusos, potser!

Memòries d'un cabaler

XVII

EL PA MORENO, DÉU N'HI DÓ

Ai pobre de mi que els filòlegs no em perdonaran això de *moreno*, que és paraula expulsada de llurs diccionaris per no poder presentar ben neta la partida de naixement. I no hi haurà Verdaguers que em valguin ni Morenes de la Serra que m'emparin. Jo, però, no ho sé dir de cap altra manera, ni de cap altra manera m'ho han ensenyat, i prenc aquesta paraula després de demanar humilment perdó a qui tingui autoritat de perdonar-me.

A can Feliu, ara no es cull ni una espiga, i l'era de batre s'ha incorporat al jardí, però jo tinc memòria d'uns dies de juny en què s'escatava l'era de les herbes que a l'hivern i a la primavera l'havien presa com a terra seva, després era ben regada amb unes quantes portadores d'aigua i repassada amb el corró de pedra per a rejuntar les esquerdes oberres per la secada i deixar-la ben plana i atapeïda; i heus-la llesta per a la batuda. El batre de can Feliu era un joc de tres o quatre dies i no demanava una era enrajolada com la de can Tomeu a l'entrada del poble pel cantó del pont. Aquella sí que era de debò...; però la de casa... per set o vuit centes garbes de blat que s'hi portaran a batre i unes quaranta quarteres de blat que s'hauran de ventar... Jo he vist cases del Vallès on el batre és tot un escarràs; a can Feliu, però, el batre era un joc i encara mal jugat per gent de poca perícia que no sé si dir que més s'hi divertia que no hi treballava. I la quitxalla també hi fèiem molta gresca aquells tres o quatre dies memorables i ens revolcàvem per la palla com si fóssim ruls i trotàvem per sobre d'ella com cavalls, tot fent espetegar les xurriaques, i els més grandassots, a l'hora de la marinada, ventàvem alguna que altra palada de blat i miràvem si podíem tirar el boll a la cara dels més petits.

Amb tot això s'ensacaven una quarantena de quarteres de blat que es guardava a les golfes, de les quals se'n portava al molí de l'altra banda de la riera com un quintar cada setmana que ens dava el pa que es gastava pel servei.

Guardo un record remotíssim i obscur de quan els amos i els mossos menjàvem tots a la mateixa taula i del mateix pa. L'ambient social que feia possible aquella convivència devia ésser més pur i transparent que el de després quan es va establir la separació, i infinitament millor que el d'ara en què tota mena de convivència s'ha hagut de suprimir en la major part de les cases de pagès. Quina classe social n'és responsable del canvi? Potser els propietaris que s'han volgut singularitzar amb maneres i costums de més ostentació, potser els mossos i servidors que s'han tornat més poc tractables i complaents i submisos?... El cert és que entre aquestes dues branques de la pagesia s'hi ha alçat una muralla de separació, que aquesta separació no és una cosa bona. Si haguéssim d'assajar una explicació diríem que amos i mossos, educats com eren a l'església i pels ministres de l'església, més que en cap altre lloc i per cap altra mena d'educadors, tenien formacions,

si no idèntiques, concordants, i llur educació feia possible una relació familiar entre ells; minvada, però, la fe i la influència nivelladora de l'església, els uns han perdut la senzillesa i els altres la humilitat, la convivència s'ha fet impossible i l'educació dels primers s'ha tornat tota inflada i la dels darrers se n'ha anat en orris, per haver perdut dues grans escoles educatives: l'església i la casa de l'amo, perduda la primera perquè no la cerca i la segona o perquè se li tanca o perquè ell s'hi ha fet inadaptable.

Com que a can Feliu el dilluns es rentava la roba i es passava la bugada, el dimarts es treia del covell, s'esbandia i es posava a estendre, i el divendres i el dissabte es feia neteja de la casa, per a passar la farina i pastar i coure els vuit o deu pans de dotze lliures al forn, no quedaven sinó el dimecres i el dijous.

Jo no vaig acabar d'entendre mai la qüestió del llevat: ara que ens n'hem descuidat, ara que se'ns ha tornat agre, ara que aneu a can dallonses a cercar-ne, ara que guardeu-ne per en daixonses i jo quan sentia parlar d'aquestes qüestions només pensava en allò que havia sentit dir i explicar al senyor rector: "Guardeu-vos del llevat dels fariseus", que jo entenia en el sentit de: "no hi vulgueu cap mena de tractes per temor de la contaminació". A casa mateix n'havia vist un cas remarcable d'aquesta precaució, perquè, si el celler del vi o de la mistela era al cantó de tramuntana, la bota del vinagre era en algun lloc del cantó de migdia, i sentia a dir que era per temor que les mosques i mosquits que volen entorn del vinagre no encomanessin l'agror a les bótes del vi, cas d'ésser situades a la vora.

A pastar i a enfornar i desenfornar venia la Magdalena o la pastora, anomenada així perquè era la muller del pastor. Tots els infants la teníem per una bona amiga que escoltava els nostres precés: Magdalena! feu-me un panet de mitja lliura per a sucarr amb tontàtec: Magdalena! la coca té d'ésser més grossa i més ensucrada que mai, que tenim dos cosinets a casa: Magdalena! els panets petits deixeu-los al forn mitja horeta més que s'acabin de coure i poseu-hi un xic més de sal. I com que la Magdalena ens escoltava, no paràvem de fer-li encàrreges que eren complerts amb tot amor.

Després d'haver desenforat no ens deixava tocar encara els nostres respectius panets, sinó que ens els posava ben tapadets a un prestatge del rebost perquè es revinguessin, que deia ella. I a mitja tarda del dijous, per allà a dos quarts de cinc, era l'hora de la festa. Els panets de mitja lliura, esfèrics com una botja i encara calentons, eren partits en dues parts iguals, Oh!, aquella fragància del pa moreno calent! Ella sola era prou per a despertar la gana del de menys talent; i ara mateix el record d'ella m'abriva el desig, difícil de satisfer, de resuscitar aquella pràctica infantil. Les dues mitges esfères que resultaven de la partició (i que cabien malament en un plat d'aquells que portaven dibuixats un castell, un estany voltat de desmais i una parella de cignes que nadaven), eren ben fregades cada una amb mig tomàtec d'aquells de mitja lliura que es collien a l'hort de casa i era cosa de veure com, amb la fregadissa,

la més generosa de totes les fruites anava deixant damunt el pa la seva carn i la seva sang apetitoses, demanant a crits i per companyia un bon pols de sal i una bona amanida d'oli. Encara ara em sembla que no hi ha menjar com aquell. Com que el panet era recuit, la crosta era gruixuda; i tota la instrumentació dental hi trobava adequada aplicació i tot el meu ésser quedava penetrat d'aquella veritat inconcussa que més tard vaig aprendre de formular: que la felicitat de cada potència estava en la seva perfecta actuació.

Amb els morrets ben untats i pintats de tomàtec, i amb més d'una taca rogenca al pitet que portàvem penjat al coll, ens en anàvem a fer dentetes a la *baba* i la *baba*, amb el cap feia que no i ens deia... Mare de Déu! que coses que ens deia: que no tenia dents per a aquelles crostes: que encara que en tingués, de des que havia tastat pa de fleca, mai no havia desitjat el pa moreno, que prou n'havia menjat per força els seixanta cinc anys de la seva joventut; i ens contava com alguna que altra vegada, si en aquesta edat arreplegava una llesqueta prima de pa blanc, com si fos formatge, el posaven damunt una altra llesca

més gruixuda de pa moreno i aquest feia de pa veritable i el blanc de tall o requisit. Això que tantes vegades li havíem sentit contar a l'àvia ens feia molta gràcia i sempre hi rèiem. Ah! I ens deia que l'única ambició de la seva vida era el poder menjar pa blanc de fleca.

El divendres, que el pa moreno encara era tou, també el preferíem si en podíem arreplegar un cros-tó, i fins, si algun dia el pa de fleca era un poc dur, dur per dur, preferíem el pa moreno.

No sé quants aforismes he sentit que fan referència als avantatges del pa sec o del pa de la vigília i encara de dos dies: els germans de can Feliu, sempre hi havíem fet mala cara com es fa a un enemic. L'oncle Agustí sovint ens deia: "Aquesta canalla canvien el Parenostre i en compte de dir: *el nostre pa de cada dia doneu-nos, Senyor, EL dia d'avui*, diuen: *el nostre pa de cada dia doneu-nos, Senyor, DEL dia d'avui*, perquè si no els el donen del dia hi posen mala carota." L'àvia, però, ens defensava àticament amb aquestes poques paraules: "Ja saben el que es fan."

És còpia,

JORDI ARNAU

El general Marvà a Barcelona

El darrer Congrés de Caixes Col·laboradores de l'Institut Nacional de Previsió, reunides amb el propi Institut, celebrat a Barcelona el mes de juny darrer, va pendre un acord simpàtic: costejar la visita a la nostra Exposició Internacional, cada Caixa (i són vint les que hi ha) a dos o tres obrers de la regió respectiva, a fi que aquests, sense despeses per la seva part, poguessin enriquir-se amb el coneixement de l'Exposició.

Dilluns, dia 21 d'aquest mes, els obrers susdits, en nombre de noranta, varen arribar a la nostra ciutat. I hi foren rebuts com es mereixien per tots els elements de l'Institut de Previsió i de la Caixa de Pensions i Estalvis, de Barcelona, dignament atesos i obsequiats exquisidament i esplèndidament.

Però la nota més simpàtica de la visita fou que, per a rebre els humils visitants, es traslladà ja dos dies abans a Barcelona el propi president de l'Institut Nacional de Previsió, l'illustre general Marvà.

El nom d'aquest és ja prou conegut a Espanya perquè n'hàgim de fer la presentació i l'elogi. Home eminent en els estudis matemàtics i especials de l'illustrat cos militar a què un dia va pertànyer, es dedicà més tard a les tasques socials i benemèrites de la previsió popular. I el seu afany per aquestes, i els seus treballs en el ram, el feren arribar a la presidència, que fa anys ostenta, de l'organisme més alt i més seriós: l'Institut de Previsió. I avui, treballador infatigable, en els seus vuitanta tres anys d'edat, segueix encara presidint aquell alt organisme de la previsió organitzada i segueix constituint l'exemple més alt d'una vida fecunda en tasques socials i en bé dels humils i necessitats. Com ha estat i és de profund el seu pas per l'eminent lloc que ocupa! Com són de nombrosos i eficaços els serveis que en

totes les circumstàncies ha prestat a la tasca de l'Institut que ell estima tant!

La seva estada a Barcelona ha estat degudament apreciada per tothom, i els obsequis de què ha estat objecte li haurà mostrat plenament com s'aprecien aquí la seva labor i el seu apostolat.

Nosaltres servarem un record inesborrable de la seva visita i del seu pas per la nostra ciutat, sobretot amb el simbolisme escaient i bell d'haver estat feta en ocasió tan simpàtica com la visita d'aquests noranta obrers a la nostra Exposició, enllaçant així lo de dalt amb lo de baix i establint aquest lligam tan cristià i tan humà entre les nostres classes socials!

EL LLIBRE DE LA PARAULA DE DÉU

LA SAGRADA BIBLIA

EL NOU TESTAMENT

VOLUM I

Els Evangelis i Fets dels Apòstols

CONDICIONS DE VENDA

Edició de doble text: llatí i català . . . 8'50 Ptes.
Edició de text llatí sol. 6'—
Edició de text català sol. 5'—

Totes aquestes edicions van enquadernades amb finissim pegamoid, imitació de xagri. Enquadernacions més luxoses de distints preus.

Ha sortit ja el primer volum de la SAGRADA BIBLIA que publica l'«Obra del Sant Evangeli» de FOMENT DE PIETAT

Pena i consolació dels missioners

Dues coses m'han espavordit, i la tercera m'ha omplert de tremor, podem dir imitant l'estil de l'Eclesiàstic. El martiri i la lepra son flors tràgiques de les missions, que oloràvem en l'article anterior, però una tercera encara gela més la sang. És la sort dels missioners del Pol, que en la solitud dels deserts boreals, patint fam i silenci, cerquen les ànimes dels Esquimals. En aquest duríssim exercici militen fa setanta anys els Oblats de Maria Immaculada. Són els missioners del fred i de la fam. Prediquen i practiquen la roentor de l'amor de Déu a 40 i 60 graus sota zero. Han de tallar-se en blocs de gel les cases, i bastir-se ells les canoes, i viure de carn de foca i de ren, quan la troben, sobre la desolada blancor de la congesta sense límit, sota el cel fosc i dens, en la boira i l'aigua negrosa. Heu vist a la Secció de Finlàndia la maqueta d'un port glaçat, que és el més septentrional d'Europa? És a la primavera, i un vaixell trencagels decanta grans panes de glaç descobrint una aigua negra i trista. Un escenari així és l'abril i el maig dels Missioners del Canadà.

I vet aquí, també en la fredor esgarrifosa s'encén el llamp de l'odi a Crist, i el misteri de la sang envermelleix el gel. L'ànima humana viu d'amor i d'escalf i foc i vida; àdhuc l'odi dels botxins fa companyia als màrtirs, i la multitud perseguidora que vocifera i agredeix té el foc de la passió; l'abundor de vida tropical en les seves manifestacions mortíferes clima, feres i gent salvatge, és com una hipertrofia dels principis vitals. Però l'epopeia de les missions glacials es fa en la negació d'aquells principis de vida, en el fred, el silenci i la solitud. Allí també hi ha màrtirs. L'aurèola es posa sobre casquets peluts, i mans amb pell de foca guantades sostenen la palma verda. Mireu la tènica pintura. Quatre homes vestits de pells, trineu i gossos. Tots quatre igual vestits. Dels quatre, l'un engega el fusell, l'altre enfonza un punyal. Els altres dos homes cauen: l'un foradat de bala, l'altre, el pit obert; sobre la neu i el glaç la roja, espessa, mortal hemorràgia. Són els Pares Rouvière i Le Roux, assassinats pels esquimals l'any 1913. Doble corona a les víctimes àrtiques, doble corona als qui han mort en el gel, que és morir dues vegades.

Cert és que el fruit, per bé que petit, comença de somriure i el glaç dels cors ja es licua una mica. Setze mil comunions l'any, són l'*edelweis*, la flor blanca que comença de florir a les congestes. Però quin pit vol, l'escalfar els fills del gel. Rouvière i Le Roux, bé cal que digui la boca els noms d'aquells qui caigueren en els camps del silenci.

El silenci dels màrtirs del Nord ens porta a meditar sobre un altre silenci, del qual veiem en el Palau de les Missions una il·lustració que ens ha fet tremolar d'altra manera. Una maqueta senzilla, tal volta indiferent a molts, perquè no acaba de dir tota la veritat esgarrifosa. És la maqueta d'una *Torre del Silenci*, de Bombay, i ens obre un altre gran capítol de les fatigues, perills, combats i horrors dels missioners. Fa trenta anys que les Torres del Silenci de Bombay actualitzaven el seu nom sinistre. Són lloc d'exposició dels cadàvers humans, i els cossos morts són deixats al descobert, que els voltors hi

pasturin. La infecció dels aires portà la glàndola, que arribà fins al Mediterrani. Missioners lluiten amb esforç contra el barbre i repugnant costum, però quan lluny estan de la victòria ho diuen documents ben recents. Un il·lustrat francès de fa poques setmanes, que dedicava pàgines a l'Exposició de Barcelona, grafiava també en altres planes la cremació popular de cadàvers a la Índia, a les vores del Ganges, decorant la macabra escena la vegetació frondosa i teatral. Aigües avall, baixa un cadàver pel riu, i un voltor damunt d'ell rosegant-lo. Els missioners catòlics van contra tot això. El clima moral que formen supersticions, religions, filosofies, civilitzacions momificades, però poderoses, i els Estats i les polítiques que sobre aquesta corcada bastida s'aguanten, fan una boira impenetrable. Antropofagia, abandó d'infants i de vells, cremació de morts... i de vius, exposició de cadàvers, tràfec de dones, venda d'esclaus, tot això, i els interessos i les passions i les polítiques que viuen d'això, han de batre els apòstols de tres continents. Les dificultats intel·lectuals, els problemes polítics i filosòfics de l'Àssia d'avui, treballada per damunt de les religions sintoista, hindú, budista i musulmana, pel bolxevisme, nacionalismes xenòfobs, moviments pan-assiàtics, etc., convergint tots contra el pobre missioner catòlic, formen la tesi gravíssima d'un capítol del recent estudi de Monsenyor Beupin (1).

Només que en l'ordre de la història transcendental del poble, en el pla divinal de la humanitat, certs diables hi són per a empassar-se altres diables anteriors. El brahmanisme, superior enormement al fetixisme, és vençut pel budisme, d'esperit més subtil i enlairat. L'islamisme el venç com a vindicador, per bé que cru i feréstec, del monoteisme. I vet aquí que el laïcisme, el fruit de la corrupció i l'orgull europeu, és ço que ha de vèncer i fer estobar i amollar la ferotgia musulmana, fent trontollar el fanatisme islàmic que semblava invencible... i preparant l'explosió de l'Església de Crist. Curiós capítol de la història de les religions, en totes les quals hi ha reflexes de la veritat única, alterats i corromputs per la malícia dels pobles, en totes les quals es poden reconèixer fragments inorgànics, truncats, de remotes sospites de la religió única i veritable: del *Déu inconegut*, la noció del qual està amagada i dormida sota del culte dels déus falsos. Tots heu llegit aquell indret de Chesterton a *L'home perdurable* (2) quan un missioner predica als salvatges politeistes l'existència d'un sol Déu de bondat, "i hi hagué un xiuxiueig d'excitació entre aquells estòlids barbres, com davant algú que revelés un secret i van cridar-se els uns als altres: "Atahocan! Parla d'Atahocan!"

Jo no conec alegria més íntima que la dels missioners de Bolívia, que troben en les barraques dels indis velles imatges de la Mare de Déu, construïdes amb la tosca gràcia de l'art primitiu, record en la població indígena del pas d'uns altres missioners un o dos segles abans. Aquestes madones, rescatades, preciós testimoni d'un art cristià-indígena naixent, hom les veu al Palau de les Missions. En sa faisó esquemàtica donen idea de la majestat, una idea com-

pletament nova en la imatgeria popular dels no cristians, entre els quals la divinitat, no inspira més sentiment per dominar els creients sinó el terror. S'assemblen, cosa curiosa, les Mares de Déu dels indis bolivians a les imatges dels cristians xinesos, que representen amb la mateixa majestat la Celestial Senyora de la Xina.

La iconografia sintoista ofereix, però, un tipus deliciós, que té una interessant història. Els japonesos perseguits, privats del culte de les imatges, veneraven secretament la Reina de Cels y Terra sota l'aspecte d'una divinitat femenina casta i de senyorívol aspecte, *Kwannon*, "la que escolta les pregaries": l'anomenaren *Maria-Kwannon*. Fàcil seria adoptar-la. És una dama dolça i seriosa, porta com una mantellina, com uns rosaris al coll, un cistell amb un peix, o bé un dragó a sota, símbol de fàcil adaptació mariològica i cristològica. *Kwannon*, es diu, a la Xina, *Koanin* (3). Moltes d'aquestes *Kwannon* en porcellana o bronze són aplegades a les col·leccions dels Missioners, a Montjuïc. Qui sap si un dia els avenços en la història de les religions demostraran que aquella deessa de la mitologia xino-japonesa, no és més que la tradició deformada, passant de poble en poble, d'aquella "Verge que concebà", profetitzada per Isaïas vuit segles abans de néixer.

Tot això són consolacions pel missioner. Fructifica, tímid encara, l'art que és l'ànima dels pobles, i lleva ja fruit, petit però cristià. Dia de joia, quan un salvatge, o un infant asiàtic presenten un treball d'art, fruit de la seva voluntat fet de les seves mans, pensat per ell, però ja amb l'empelt cristià.

Una de les més grans figures de tots aquests actes missionals és sens dubte aquest Pare Jesuïta català, que al segle XVII bateja els negres importats a Cartagena d'Índies, fent el negoci d'ànimes allà mateix on es feia el negoci de cossos. Va amb petxina a la mà, Sant Pere Claver, com Sant Joan Baptista, i ens ensenya la casa on nasqué, la parròquia, la vila de Verdú, i Tarragona imperial on estudià. Els seus descendents fan càntirs, com la pròpia família del sant; càntirs de Verdú. D'aquells càntirs del cantirer Pere Claver, en va rajar l'aigua benèfica per mullar amb el sant baptisme les testes encarnades de tres cents mil negrets. Per ell, els negres d'Amèrica són cristians. Per ell seran cristians els negres d'Àfrica. Una obra missionera crida avui dia l'atenció especialment, i omple amb interès i emoció l'ànima del visitant: el Sodalici de Sant Pere Claver, la gran empresa per l'apostolat dels negres, fundada per la germana del Pare General dels Jesuïtes, la Comtessa Maria Ledochowska, morta en olor de santedat. La tasca principal és fer llibres pels negres; fer Doctrines, posar la veritat de l'Evangeli i el dogma de l'Església en totes les llengües i dialectes africans. S'exhibeixen allí 29 catecismes, en 29 idiomes diferents dels pobles de pell negra. Pobres llengües *acioli*, *kiswaheli* i aquella en la qual el nom del Salvador es diu *Jakristo*. Ara teniu doctrina, que vol dir tenir gramàtica, i començar a tenir consciència filològica, que un dia serà consciència nacional. Vint-i-nou doctrines voldrà dir un dia vint-i-nou nacions negres cristianes; i la història d'aquells pobles començarà de debò, com començarà de debò a pesar en el món de la història d'una Xina cristiana.

Aquesta esperança, virtut sobrenatural, acompanya el missioner, pare d'ànimes i pare de nacions. Hi

ha joies que porta plantades al seu cor, i ningú no pot esborrar-les. Aquí en tenim una, en figures plàstiques, i és la primera victòria; la primera família batejada, la primera missa en l'arenys i les palmes de la Nova Guinea, la plantació de la primera creu. Uns papues issen amb cordes la fusta sagrada, que ells encara no saben el què vol dir. La creu, ja està ficada a dins del solc pagà, i traurà arrels per sota i cauran de les branques gotes de sang, la gràcia de Crist, primer Missioner i fecundador universal i sembrador de vida eterna. La creu és dreta, la salvació segura.

R. RUCABADO

(1) Les Missions. — Bibliothèque Catholique illustrée. — Paris, Bloud & Gay. 1929.

(2) Marià Manent, trad., pàg. 123.

(3) *Art catholique d'Extrême Orient. La Vie Catholique*, 26 maig 1928.

Primer Congrés Nacional d'Acció Catòlica

Pot dir-se que aquest Congrés serà el primer pas solemni de la nova època de l'Acció Catòlica a Espanya, proposada i emesa sàviament i fortament per Pius XI d'un temps ençà, i en la qual acció el Papa té posades òptimes confiances. No el contrariem, per Déu!

Braç del Papa, òrgan seu i ministre màxim per aquesta magna empresa és el Cardenal Segura, que acaba de rebre a Roma la confirmació augusta del seu altíssim càrrec.

Ell, el Cardenal Segura — *ignis ardens* podríem anomenar-lo, en certa manera i amb tota veritat, — ha convocat aquest Congrés, a Madrid, per als dies 13 al 17 del proper novembre.

El programa proposat per ell és més intens que extens, però respon complidament a totes les necessitats de l'hora present i beslluma les de l'esdevenidor, gràvides d'enigmes i d'interrogants.

Sis dels més eminents Prelats d'Espanya s'han encarregat de les sessions d'estudi, que prometen ésser del més viu interès i fecundes de debò. No es tractarà pas d'exercicis literaris, ni de *hacer que hachemos*.

Hi haurà també sessions d'estudis de pràctica i d'acció catòlica i altres actes igualment notables i escaients, ben adequats a l'estat actual de la causa catòlica arreu.

El Cardenal Segura i, per fi, el Nunci de S. S., clouran degudament el Congrés.

Tota excitació per a promoure l'assistència al Primer Congrés Nacional d'Acció Catòlica la considerem innecessària.

Aquell que bonament pugui, i encara que tingui d'esforçar-s'hi un bon xic, hauria de prendre part fervorosament en aquest primer acte de propaganda papal.

El fet de què hi ha hagut ateus convençuts, no afebleix el testimoni universal de la humanitat. Hom diu tots els dies: "L'home té cinc sentits", i mai ningú no ha pensat contradir la nostra afirmació amb el pretext de què en el món hi ha homes sords i homes cecs.

Vida de Sant Joan M.ª Bta. Vianney

(Rector d'Ars)

XI

Cada dia afluien més penitents a l'església d'Ars. Durant trenta anys acudiren penitents de tota la rodalia i àdhuc de pobles llunyans, per a poder confessar-se amb el servent de Déu. Cada dia arribaven a la vila d'Ars, tres o quatre cents peregrins. Era tanta l'afluència de penitents, que en algunes estacions hi havia una guixeta especial per a despatxar bitllets amb destí a aquella petita vila. Els bitllets de tornada tenien validesa vuit dies, perquè calia esperar moltes hores per arribar al confessorari del sant rector. No solament acudien camperols, sinó també bisbes i religiosos de totes les ordres. El bisbe de la diòcesi acudí moltes vegades a confessar-se amb el servent de Déu. Els penitents malalts els confessava primer, perquè no podien esperar tantes hores a l'església. Es compadia també dels que arribaven de llunyes terres, exhaurits pel cansament.

Un dia arribà una peregrinació en la qual hi anava un home vell descregut, que formava part d'ella únicament per a complaure la joventut. En arribar a la vila d'Ars, abandonà els seus companys per a dirigir-se a l'hostal; però heus ací que abans d'arribar-hi pensà: "Anem a l'església a veure què passa". Quan estava reunit amb els seus companys de peregrinació, va passar el servent de Déu, l'esguarda i li diu allargant-li la mà:

— Quan temps fa que no us heu confessat?

L'home vell, una mica esporuguit, respongué:

— Trenta anys.

— Reflexioneu, amic meu: fa trenta tres anys!

— És cert!

— Si fa tant de temps us confessaré de seguida.

Aquell home vell, que seguia mals viaranys, s'agenollà i va romandre vint minuts als peus del servent de Déu.

El sant rector tenia una habilitat extraordinària per a convertir els pecadors. Quan ell es dirigia a un pecador, per descregut que fos, el convertia.

Moltes vegades, quan confessava un home molt pecador, es posava a plorar. Un dia un pecador li preguntà:

— Per què ploreu tant?

— Ah! — respongué el servent de Déu, — ploro molt perquè vós ploreu poc.

La majoria dels penitents abandonaven el confessorari amb els ulls amarats de llàgrimes. Ningú no era capaç de romandre insensible davant els plors del servent de Déu.

Voleu una obra més gran i més agradable a Déu que convertir els pecadors? Aquesta ha estat la glòria del rector d'Ars! Moltes ànimes són avui al cel perquè ell va salvar-les. Per això l'esperit del mal li tenia declarada la guerra. El servent de Déu esquincava les tenebres que planaven damunt l'ànima trista i desolada dels pecadors, i els asseynalava el camí de la perfecció cristiana.

Odiava el pecat, però compadia els pecadors.

Els estimava tant que passava cada dia setze i divuit hores al confessorari.

Quan el servent de Déu celebrava, s'omplia el temple. Després de l'Elevació, romania uns moments amb els braços en creu i els ulls alçats al cel. Eren aquells uns moments sublims. Es transfigurava de tal manera, que semblava un àngel. Alguns pecadors es varen convertir veient-lo celebrar la santa Missa.

En eixir del temple, els peregrins anaven al seu encalc. Per a lliurar-se d'ells, llançava un grapat de rosaris i medalles; i mentre els peregrins s'ajupien per a collir-los, penetrava en la casa parroquial i tancava la porta.

El servent de Déu menjava dret i aprofitava aquells moments per a llegir la correspondència. El seu dinar consistia en un plat de sopa i un plat de llegums. En havent dinat, visitava els malalts. La vila d'Ars era petita, però cal tenir en compte que acudien també malalts d'altres indrets, els quals volien morir assistits pel servent de Déu. Els peregrins l'acompanyaven a la casa dels malalts. Els amics del sant rector havien d'obrir pas amb els braços oberts i evitar que fos víctima d'una veneració indiscreta. Malgrat la vigilància dels amics, els peregrins més gosats s'atrevien a tallar un tros de la seva sotana i àdhuc un floc de cabells. Més d'una vegada va desaparèixer el breviari de la seva butxaca. Al cap d'una estona li era retornat, després d'haver tret les estampes que contenia. El servent de Déu es mostrava pacientíssim amb els peregrins indiscrets.

Moltes nits arribava a la casa parroquial completament esgotat. No tenia ni forces per a pujar les escales. Malgrat el cansament, es lliurava a l'oració i llegia unes planes de la Vida dels sants.

Segons testimoni dels seus familiars, únicament reposava unes tres hores. Els que esguardaven la finestra de la cambra del servent de Déu, a qualsevol hora de la nit hi veien llum. Després de flagellar-se romania agenollat llarga estona amb els ulls fets a les imatges dels sants que tenia al capçal del llit.

La febre i l'excitació nerviosa no el deixaven dormir; però quan arribava l'hora de dirigir-se a l'església, abandonava el jac content i alegre com si hagués reposat tota la nit.

Si meditéssim la vida d'aquest rector humil, com ens avergonyiríem de la nostra vida mesquina! Què faig jo i què fas tu per a salvar les ànimes que han caigut a l'abisme del pecat? Ens plau seguir la via ampla de la vida i ens espanta el camí poc fressat de la virtut. Si ens enamoréssim de Jesús no pensariem tant en l'argila del nostre cos que no deixa estendre les ales del nostre esperit. Feliços aquells que coneixen la fiblada del dolor i saben ofrenar llurs sofrències al nostre Pare que és al cel! Si ens plau reposar damunt un llit de roses, què té d'estrany que no coneguem el camí del sacrifici?

El rector d'Ars, que es sotmetia voluntàriament als treballs més feixucs, es creia que encara podia fer molt més. Un dia digué a un predicador que li assegurava que aniria al cel:

— Ah! no sabeu què cosa és passar d'una parròquia al tribunal de Déu!

Es considerava tan ignorant, que tenia desigs d'abandonar la parròquia i passar la resta de la seva vida en un recó de món on ningú no tingués esment d'ell.

Feia molt de temps que desitjava la soledat. Era la seva obsessió. El servent de Déu creia que un hom s'havia de preparar a morir deixant de banda totes les coses del món.

El rector d'Ars tenia l'ànima resplendent com un cel inundat de llum i; no obstant, temia presentar-se davant de Déu amb les mans buides. En canvi, nosaltres vivim tranquils sense pensar en els pecats que portem a la consciència. No temem trobar-nos davant la presència de Déu amb l'ànima plena de sutzures! Jo que he ofès tantes vegades el bon Déu, no tinc llàgrimes per a polrar els meus pecats. El servent de Déu plorava perquè es veia petit i mesquí davant la grandesa de Déu.

El rector d'Ars demanava al bisbe de la diòcesi que l'alliberés de la responsabilitat de la parròquia. "Ja sabeu, li deia, que jo no sóc sinó un pobre ignorant. Aquest és el parer de tothom. Vull pensar únicament en el cel."

El bisbe no volia que abandonés la vila d'Ars. Segurament era l'esperit maligne el que li desvetllava els seus desigs de soledat. Era impossible fer caure en la abjecció del pecat a aquell home espiritualment tant fort, i, per tant, calia temptar-lo perquè abandonés la parròquia. El servent de Déu convertia de sis a set cents pecadors a l'any, i el dimoni no podia restar impassible davant d'aquelles conversions: Un dia va sentir-se la veu del dimoni que deia: "Amb tres homes com el rector d'Ars el meu regne seria acabat."

En trobar-se davant del bisbe li digué:

— Permeteu que m'allunyi de la vila d'Ars per a plorar els pecats de la meua vida.

I el bisbe li respongué:

— Les llàgrimes dels pecadors valen tant com les vostres.

El servent de Déu no va respondre. Malgrat, però, els desigs que tenia de viure allunyat dels homes per a lliurar-se completament a Déu, la presència dels pecadors que acudien a ell li causaven una gran alegria. "Si jo tingués un peu al cel, deia en certa ocasió, i em diguessin que havia de tornar a la terra per a salvar un pecador, tornaria amb molt de gust."

Una nit, mentre orava, el va escometre una febre sobtada. El servent de Déu es va desmaiar.

El comte de Garets, en saber que estava malalt, es va dirigir a la casa parroquial. El rector d'Ars estava ajegut damunt una malfega. Li varen oferir un matalàs. Ell no el volia, però per no mortificar els generosos donants, el va acceptar. Acudiren tres metges a cuidar-lo. Després de celebrar una consulta, diagnosticaren que el malalt estava greu i que calia deixar-lo reposar. Les imprudències, santes imprudències que havia comès en la seva joventut, havien malmès el seu organisme.

"Voldria viure més, digué el servent de Déu, per a plorar els meus pecats i per a fer més bé."

En els moments que el dolor el turmentava, dels seus llavis mai no va eixir ni un plany.

Damunt la vila d'Ars planava una gran tristesa. Els peregrins no volien confessar-se amb el capellà que interinament estava encarregat de la parròquia. ¿Qui era capaç de substituir el rector d'Ars?

Tothom creia que el servent de Déu anava a lliurar la seva ànima a Déu i posaven al capçal del llit cistelles curulles de rosaris i medalles perquè ell els beneís.

Els veïns d'Ars acudien a l'església per a demanar a Déu que no els prengué el pastor que coneixia tan bé les seves ovelles. Quan emmalaltí tenia cinquanta vuit anys.

A l'altar de Santa Filomena, que el servent de Déu estimava amb tanta tendresa, flamejaven els ciris que ofrenaven els seus penitents. Una tarda, els sacerdots que vetllaven el malalt varen creure que el servent de Déu es trobava ja en el període agònic, i varen resoldre administrar-li els sants sagraments. Un dels sacerdots proposà que no toquessin les campanes en eixir del temple Nostramo, perquè el poble no s'assabentés que anava a morir el sant rector. El servent de Déu els digué:

— Feu que sonin les campanes: un capellà té molta necessitat que la gent pregui per ell.

Després d'haver rebut Jesús sagramentat, amb una unció que va commoure profundament els que es trobaven a la cambra mortuòria, es va agreujar de tal manera que els sacerdots es varen agenollar a l'entorn del llit. El metge que es trobava al capçal, esperava el moment del trànsit. El servent de Déu, en sentir que el metge deia que únicament tenia quinze minuts de vida, es dirigí a la Verge Santíssima i a Santa Filomena i els digué:

— Ah! si encara fos útil per a salvar algunes ànimes! No permeteu que em presenti davant de Déu amb les mans buides!

Després de fer aquestes invocacions obrí sobtadament els ulls i va recobrar la paraula. Romanqué tres hores en èxtasi. No obstant aquesta millora, el metge va creure que es moriria.

Quan la llum del sol féu sagnar lleugerament l'horitzó, el cor del servent de Déu encara batejava. L'església parroquial s'omplí a vessar, i el Rnd. Dubouis va celebrar una missa a l'altar de Santa Filomena. El poble pregava en veu alta, i demanava a Déu que la mort no arrabassés una vida tan preciosa.

Mentre es celebrava la missa, el servent de Déu fou escomès d'una febre terrible. El mestre del poble, que el vetllava, va creure que es moria. El rector d'Ars obrí els ulls i va somriure dolçament com si es trobés davant d'una visió meravellosa. El seu rostre es va transfigurar i els ulls li brillaven com dos estels. En acabar-se la missa exclamà:

— Amic meu, acaba de produir-se en mi un gran canvi. Estic guarit.

Els metges, en visitar-lo, es varen sorprendre d'una curació tan insospitada.

— És meravellos — exclamà un dels metges.

— Digueu miraculós — respongué el servent de Déu.

Hom creu que quan es trobava en l'agonia se li va aparèixer Santa Filomena.

Al cap de setze dies va celebrar missa a la parròquia. Va celebrar-la a les dues de la matinada, perquè estava massa feble per no pendre aliment. L'església es va omplir de fidels. Com que era dis-sabte va celebrar la missa a l'altar de la Santíssima Verge. La majoria dels fidels ploraven en veure'l celebrar altra vegada missa.

Anava millorant ràpidament, però els metges li varen prohibir que confessés abans d'estar completament restablert.

La idea de la soledat el va tornar a obsessionar. Els metges li varen permetre que confessés, però amb la condició que havia de menjar una mica més. Com que el bisbe li féu també el mateix manament, no va tenir més remei que subjectar-se a la voluntat d'aquells que l'assistien. Un dia exclamava entristit: m'he convertit en un golafre.

El bisbe l'autoritza perquè es lliurés uns dies al repòs, lluny dels seus penitents. El servent de Déu va pensar: ara ha arribat la meua hora. Quan em trobi lluny de la parròquia, podré més fàcilment aconseguir que em deixin viure dins la soledat.

Els seus feligresos varen assabentar-se que es disposava a abandonar la parròquia, i es posaren a l'aguait.

A l'entorn de mitja nit, el servent de Déu travessà l'horta de la casa parroquial portant el breziari sota el braç, que no abandonava mai, i un farcellet a la mà dreta. Uns camperols que sotjaven dins de la fosca de la nit intentaren aturar-lo, però fou endebades.

Joan Pertinaud, que era el mestre que no s'havia mogut de la capçalera del llit quan el servent de Déu estava malalt, en saber que havia fugit, es posà a córrer camps a través. Quan feia ja una estona que el cercava, el va trobar en un camp. S'havia extraviat. En veure'l el mestre li digué:

— Per què ens abandoneu?

— He demanat permís a Monsenyor per a retirar-me. Si ell disposa que torni a la parròquia, tornaré.

Després de caminar set hores, arribaren exhausts a Dardilly, el poble on el sant rector va obrir els ulls a la llum.

Quan es va saber a la vila d'Ars que el servent de Déu els havia abandonat, hi hagué una gran consternació. Es va dir que havia ingressat a la Cartoixa, per a lliurar-se exclusivament a l'oració.

Els peregrins es varen dispersar i l'església els dies feiners estava deserta. Ars tornà altra vegada a ésser una vila silenciosa. Els carrers eren deserts i als hostals no hi havia viatgers. Les nenes de la Providència ploraven desoladament.

L'alcalde d'Ars es dirigí a Dardilly; i havent-li dit el germà del sant Rector, que no es trobava allí li va deixar una carta. En aquesta carta li deia que reposés uns dies, però que no oblidés les ànimes santes que el tenien per guiatge.

Els peregrins varen saber que el servent de Déu es trobava al seu poble nadiu, i es varen presentar a Dardilly. Els va rebre amb els braços oberts. Un matí tustaren la porta de la casa del seu germà Francesc, on s'estatjava un estol de joves de la parròquia d'Ars. El germà no els volia obrir la porta, però el sant Rector, els va cridar de la finestra estant de la seva cambra. Els joves varen

penetrar a la casa, i el servent de Déu els va conduir a la parròquia, on ell va celebrar missa.

Un dia es presentà a Dardilly el Rd. Raymond, que era portador d'una carta del bisbe. El Rd. Vianney, va llegir-la i no féu cap comentari. El bisbe li oferia la capellania de Ntra. Sra. de Beaumont, però li recomanava que reflexionés abans d'acceptar.

Els veïns de Dardilly, no es resignaven tampoc a perdre el servent de Déu; i constantment hi havia vigilància a l'entorn de la casa on ell vivia per evitar que abandonés el poble.

Les persones més influents del poble el varen visitar, demanant-li que romangués a la seva casa pairal, que ells ja visitarien el bisbe de la diòcesi per a demanar la corresponent autorització.

Una nit, aprofitant la fosca, els dos germans varen emprendre el camí d'Albigny. Abans d'arribar a aquella vila els dos germans es varen acomiadar. Allí va trobar el Rd. Raymond, qui l'havia d'acompanyar a Beaumont. Varen haver de fer el viatge a peu, perquè no hi havia cap cotxe disponible. S'aturaren a Saint-Marcel, on el servent de Déu va celebrar missa.

En arribar al Santuari de Ntra. Sra. de Beaumont, voltat de soledats, el sant Rector va lliurar-se a l'oració, demanant al Sant Esperit que li fes conèixer la decisió que havia de pendre. Després de celebrar missa digué: tornaré a la parròquia d'Ars.

Quan a la vila d'Ars es va saber que tornava el sant Rector, les campanes varen voleiar en senyal de festa. Aquell dia els camperols no varen anar als conreus. En arribar el servent de Déu, la plaça era atapeïda de gent. Hi hagué una gran cridòria i unes grans demostracions d'alegria. Esguardant dolçament els seus feligresos els va dir: ja no us deixaré més, fills meus! no va poder dir cap més paraula perquè estava profundament emocionat. Amb llàgrimes als ulls beneït els seus feligresos, i després d'haver-los beneït s'agenollà.

Els peregrins varen acudir novament a la vila d'Ars, i altra vegada en aquella església humil varen ressonar els cànctics d'aquells que cercaven la pau de l'esperit.

J. CIVERA I SORMANI

OBRA INTERESSANTÍSSIMA

L'ànima de Santa Teresa de Jesús Infant

pel

P. Ignasi Casanovas, S. J.

Foment de Pietat

A propòsit d'un Congrés

La confecció del pa

El principal aliment de l'home, el pa, el nom del qual aliment sintetitza tots els altres, no es confecciona, generalment, a casa nostra, fa molt de temps, com és de desitjar.

Quan els blats exòtics no envaïen els nostres ports i, per tant, no entraven en la confecció del pa, cada comarca elaborava el seu pa peculiar, i on, com en terres d'Aragó, frontereres a Catalunya, el pa era procedent d'aquells blats que, com els d'Almacelles, Ventafarines i molts termes semblants, no tenen parió en tot el món, aquest element primari de l'alimentació resultava "pa d'àngels". Ara ni en aquelles terres és menja amb gust perquè també el seu gra es barreja, adulterant-se el pa.

Val a dir, però, que d'aquesta minva de la bondat del pa, no solament en té la culpa el blat i certes barreges que es fan en les farines, sinó el deficient treball que s'esmerça en la panificació.

En aquest rengle tan important de la vida, pot dir-se que la maquinària, en compte de perfeccionar la matèria, l'ha malmesa.

Així com una bona farina, amb bon llevat fet de la mateixa farina, i ben amassada, abans donava un pa que "es menjava sol", ara amb prou feines pot menjar-se amb *companyia*. A Barcelona solem ara menjar-nos el pa amb resignació, no pas per gust. Es veu pa poc treballat, sense ulls, atapeït, cru, corretjós, antihigiènic. Són moltes les indisposicions i molts els malestars gàstrics que provenen del pa dolent. En temps de la Guerra Gran ens aconsolàvem, per força, d'aquest vertader flagell, però avui dia no hi ha cap raó perquè perduri.

Alguns en donen culpa als llevats artificials que ara es gasten per fer la pasta; altres a haver canviat el mètode antic, tal volta un xic cerimoniós, de "posar el llevat", per una més ràpida barreja d'aquest

Del món del treball

El treball a bord

És curios el que passa a la O. I. T. a Ginebra. Després d'haver-se pronunciat per la consulta als Governos interessats en l'adopció del projecte de conveni reglamentari sobre les condicions del treball a bord dels vaixells, a base de la jornada de vuit hores, o de la setmana de quaranta vuit, la Comissió competent de la Conferència Marítima, ha discutit la qüestió del camp d'aplicació del projecte estudiat.

Ha exceptuat de la futura reglamentació, els velers, vaixells de l'Estat no afectats al Comerç, els vaixells afectats a empreses urgents i els navilis de tonatge superior a una xifra determinada.

Ha quedat entès, des del principi de la discussió, un acord entre els tres grups de la Conferència, mitjançant el qual, la indústria de la pesca queda fora de l'esmentada reglamentació.

Cal pendren nota per a tots aquells que sobre el mite dels tres vuits vesteixin tota una economia del treball, sense fer-se càrrec que cada modalitat de l'execució té les seves respectives exigències, perfectament compatibles, però, amb l'esperit que avui dia informa les normes totes de la mà d'obra.

Discòrdies lamentables

A la conferència internacional del treball, reunida a Ginebra i dedicada exclusivament a qüestions del treball marítim, ha tingut lloc un incident que una vegada més ha comprovat la rivalitat existent entre els grups patronal i obrer. Sense el grup governamental els convenis s'aproven perquè les delegacions governamentals es posen al costat dels obrers. Així ho comuniquen de Ginebra.

Una de les primeres qüestions de les quals hagué d'ocupar-se la conferència, fou la protesta dels armadors (grup patronal) contra la composició de la delegació obrera britànica, dirigida pel diputat treballista Ben Tillet, presi-

Un diumenge a Londres

I

La vida de la ciutat més gran del món és una vida tan intensa, tan fortament plena, que arriba a fadigar el temperament més animat per a estudiar-la. L'enorme quantitat d'edificis grandiosos, llur magnitud (car avui a Londres es van substituint les petites cases de certs barris centrals per gratacels), i sobretot el vertigen de la circulació pels carrers amplíssims i admirablement arranats, us porta a la immediata creença que els danys de les grans aglomeracions urbanes es troben ací multiplicats en un cent per cent.

La circulació, sobretot, constitueix un greu problema a resoldre. Durant certes hores del dia es fa impossible de deambular per determinats carrers. Tant els de la vella City, amb el seu embalum de Bancs, cases comercials, com els de la part nova i radiant de la ciutat, es troben materialment ocupats per carruatges de motor mecànic, que es toquen, que s'encalquen, que no deixen espai lliure en el paviment.

Travessar un carrer, amb tot i l'assenyalament de lloc per a fer-ho (amb el rètol "Here for his") és molts cops un problema de difícil solució i quasi reservat a les comes joves i lleugeres. Prou ho diu el nombre veritablement aterridor de víctimes diàries (uns quants morts i molts ferits) de la circulació, caigudes en ple carrer com en una guerra de guerrilles!

El moviment, doncs, difícilment contingut pels policemen (únic mitjà per a la regulació del tràfic, car els senyals lluminosos no es coneixen — tants com ens en sobren a Barcelona! —) unit al desvassall de llums dels aparadors, amb llur magnificència (magnificència que no té parí a París, per exemple) fa de Londres una ciutat única, una simfonia de colors, de matisos de boira, de moviment de tota mena, única, certament única...

En canvi, aquesta vida desapareix en diumenge. L'observança de la festa hi és tan rigorosa, que és cosa veritablement emocionant la vida d'un diumenge a la capital anglesa. Carrers nets de carruatges, circulació ben desembarassada a tot arreu, quietud fortament notable; és a dir, aquella tranquil·litat d'una tarda de Dijous Sant a Barcelona, però sense la gent vestida de festa, sense el fresseig de les dames amb mantellina, dels cavallers mudats i palplantats de la nostra ciutat.

Els carrers quietes, els teatres tancats com tota mena de comerços (fa dos anys només que es permet obrir els cinemes de les sis a les vuit del vespre), la circulació ben lliure, endevineu la vida intensa en els interiors de les habitacions, espurnejants de llum, florides i adornades amb tota mena de comoditats. Tan sols una hora és relativament animada: la del matí i la de mitja tarda en freqüentar els temples, que arreu veiem plens, arreu ben concorreguts.

L'interior de la City, sobretot, se us presenta com una ciutat deshabitada; totes les portes (comerços, despatxos, bancs, oficines, no hi ha res més) tancades, us donen la impressió de quelcom abandonat.

Un diumenge a Londres és cosa única al món; cosa que als llatins (per què no dir-ho?) ens produeix una certa tristesa, un to malenconiós i enyoradís. Les

vostres vies rublertes de sol, la nostra Rambla de les Flors, els nostres passeigs, els nostres cafès que ací no hi són!...

II

Forasters com som, el diumenge ens sembla un dia indicat per a estudiar quelcom la vida religiosa de la ciutat londinenca.

I comencem la nostra tasca cercant una església catòlica per a complir el nostre deure dominical. A Oxford Street ens en surt una al pas; hi ha la missa a punt de començar, però és ja impossible d'entrar-hi; és ple a vessar. I amb tot que un rètol posat al cancell indica missa cada hora, se'n informa que a tothora l'església és igualment plena.

En un altre lloc, tocant al començament de Piccadilly Street, se'ns ofereix al pas una Capella francesa (són cinc les esglésies que els catòlics francesos tenen a Londres) i hi entrem. Es espaiosa, acurada en tot, ben francesa en els seus més petits detalls, fins en els sants nacionals: Jeanne d'Arc, Notre Dame des Victoires, etc. L'església es va emplenant d'un públic distingit, amb tot i ésser molt espaiosa, i comença un solemnnial ofici dedicat a la Mare de Déu del Roser, amb música selecta, sermó ben apostòlic sobre el Rosari, etc.

D'allí entrem en una altra església espaiosa, i ens trobem amb una novetat: un ofici celebrat en sa quasi totalitat segons la liturgia catòlica (almenys la part externa que nosaltres en podem copsar) però cantat en llengua anglesa. La curiositat ens porta a saber que es tracta d'una església dels nomenats anglicans-catòlics, no subjectes a Roma. Quina pena ens fan! Però sortim esperançats que no han de passar molts anys sense que aquests esperits sentin l'atracció de l'Església veritable, basada en la Pedra del Vaticà. Déu ho farà!

Seguint les nostres deambulacions, tenim ocasió de visitar nombroses esglésies anglicanes, en les quals tot el culte resta reduït al càntic de Salms, als sermons d'exègesi de certs llibres de la Bíblia, i als himnes del Prayer Book, nombrosos, dedicats a Déu, a la Verge Maria (en alguns indrets) en els misteris de la seva Anunciació i la seva Purificació quasi exclusivament, i fins i tot a determinats Sants.

III

La primera visita de la tarda és, no cal dir-ho, per a la Catedral catòlica de Westminster, al costat del Tàmesi. Temple magnífic, ric, edificat amb rajola tot ell, però recobert de marbre interiorment i en totes les parts ja acabades (que són ja nombroses, com la Capella del Santíssim, com la Capella de la Concepció) l'exterior no correspon a la magnificència de l'interior. Exteriorment apareix com un edifici un xic estrany i desorientador, amb una façana d'una arquitectura bizantina un molt vulgar i una torre altíssima de rajola, tota estranya.

En canvi, la impressió en entrar és fortament optimista. Tres naus, amplíssima la del centre, amb poques columnes, us permeten una visió de catedral grandiosa, immensa, grandiositat superadora de les

immensitats de la Catedral riquíssima i anglicana de Sant Pau i de l'estoig meravellós de l'Abadia de Westminster, també anglicana.

Amb tot i la grandiositat, els dies de festa resulta petita. La gran nau interior no abasta la gent assistent. I encara hi ha qui ens parla de les consoladores cerimònies, tot just celebrades, del Centenari de la llibertat dels catòlics anglesos, presidides per tot l'Episcopat anglès amb l'Eminent Cardenal Bourne al cap, durant les quals la Catedral fou sempre insuficient, sempre petita.

I el culte hi és ben complet. Misses cada mitja hora els diumenges, fins a les dotze; Ofici solemniat a dos quarts d'onze, precedit del cant de Prima i Tertia i seguit de Sexta i Nona; sermons durant moltes misses rases; a un quart de quatre, Segones Vespres, Completes i Benedicció amb el Santíssim; i a les sis del vespre, Matines i Laudes. Tot això cada dia. I a més a més, cada dia de la setmana també, hi celebren ses funcions especials les diverses Confraries, així: dilluns, la Preciosíssima Sang; dimarts, Santíssim Sagrament; dimecres, Sagrada Família; dijous, Unió Apostòlica; divendres, Germanat Catòlica; i dissabte, Santíssim Rosari.

La Catedral publica una Revista Westminster Cathedral Chronicle cada mes, en paper couché, nombroses pàgines farcides d'articles i gravats, horari de tots els serveis religiosos, Calendari litúrgic del mes, notícies relacionades amb la vida de Sa Eminència i, en un mot, tot allò que pot ésser d'interès general pels catòlics de la ciutat. Fins i tot insereix la música que, diumenge per diumenge, es cantarà a la Catedral, música a base sempre de Palestrina, Vittoria, etcètera.

IV

Per a fer-se càrrec del moviment catòlic a Londres n'hi haurà prou amb dir que actualment són cent cinquanta cinc les esglésies catòliques dins la ciutat, dividides en dues diòcesis (Nord i Sud del Tàmesi), Diòcesi de Westminster i Brentwood la primera, regentada pel Cardenal londinenc, i Diòcesi de Southwark la segona, amb un bisbe auxiliar. I si bé és veritat que, en general, aquestes esglésies no re-vesteixen la magnificència de les anglicanes exteriorment, pot ben dir-se que el culte hi és molt més intens, i ho explica prou la diferència entre l'oficialisme estatal de la una i la llibertat en tot de l'altra. Sense que això vulgui dir que el culte no sigui ben esplèndid en les esglésies catòliques, com ho indica el que deixem indicat respecte la Catedral, i com ho indica l'existència d'esglésies veritablement distingides en tot, selectíssimes, com la mateixa de l'Oratori de Sant Felip Neri en el cor mateix de la metròpolis.

I encara creix la nostra admiració si es té en compte que la major part de les esglésies catòliques van acompanyades d'escoles; i si es té en compte que quasi no passa un mes sense que se n'inauguri una de nova.

Al costat de les esglésies, una esplèndida societat d'edicions sosté la propaganda: la Catholic Truth Society, en ple Victòria Street, amb cases a Manchester, Liverpool, Birmingham, Cardiff, Brighton, Newcastle i Derby. Aquesta casa llança milers i milers de llibres, fulletons, fulles, etc., cada mes al carrer,

aprofitant tota avinentesa, amb to sempre de conquesta, de propaganda, de caritat cap als germans separats. Sobretot compta amb una col·lecció de fulletons, petits, nodrits, sintètics, admirablement escrits i millor editats, que a un i dos pènic per unitat es posen en totes les esglésies a disposició de tots els fidels (col·locats en prestatgeries a l'abast del públic, sense ningú que els vigili) i en els quals són tractades totes les matèries religioses o amb la fe relacionades: parlen d'Existència de Déu, Separació de l'Església anglesa, Abadia de Westminster, Cardenal Wiseman, Cardenal Newman, Daniel O'Connell, Savonarola, etc. Quina força pot comparar-se a la que tenen aquests llibrets, documentats, no gens simplistes, a propòsit per a esperits oberts i cultes?

Quants secrets del creixement dels catòlics d'Anglaterra ens va explicar aquesta Societat editorial catòlica! I per què no dir que ens féu una santa enveja, a nosaltres, els vinguts d'un país eminentment catòlic?

V

Al costat d'aquest renaixement de la vida catòlica, quina pena fan els temples anglicans! Amb un culte pobre d'esperit, si bé ple de música bon xic teatral, les esglésies anglicanes donen una doble impressió: o de monuments històrics d'un poble i d'una raça, com la Westminster Abbey, o de salons en els quals es reuneixen uns quants senyors (el poble hi és sempre absent) per a complir una missió oficial més o menys entretinguda. Es cert que hi ha qui nota l'esperit de respecte, de repòs, que destaca en les esglésies anglicanes; però aquesta nota hi és a Londres així mateix en les esglésies catòliques, car no és pas filla d'una mena de culte, sinó del temperament anglès.

Les esglésies anglicanes resten avui convertides en monuments de les glòries britàniques, que no ho són de l'Església manta vegada. Amb dir que a l'Abadia de Westminster es troben sepulcres com el de Darwin, està dit tot. I el darrer monument de la Catedral de Sant Pau és el dedicat a Lord Kitchener!

Els Sants no hi són més que per excepció; la Mare de Déu no hi és. Hi són, en canvi, els homes que més atacaren els fonaments teològics i filosòfics de la religió, com el mateix Darwin, com tants d'altres.

La decadència, amb tot i l'ajut de l'Estat, es manifesta clarament en els actes del culte anglicà. El poble anglès n'està absolutament absent. I ço que hi resta és fill millor de l'Estat britànic com a Estat i de la tradició del poble anglès (tan aferrat sempre a la tradició) que de l'esperit religiós.

Els homes que surten de l'anglicanisme ho fan avui per dos camins: el més fressejat, dels escèptics, i el dels catòlics. Si no fos la força immensa de la tradició en aquest poble, que poca cosa en restaria de la religió de l'Estat! Ara, l'ajut oficial i econòmic de l'Estat, l'arrapament dels homes de l'Església anglicana als poders del mateix Estat, ho expliquen tot; arrapament i força de tradició que, a la vegada, fan de la llibertat dels catòlics una nota simpàtica i avui seguida o respectada per tots els homes d'esperit d'aquesta terra, tan desconcertant per a nosaltres en moltes coses!

JOSEP M. GICH

Londres, octubre de 1929.

Aquest número ha passat per la censura governativa

Els homes de Déu

*A Manuel de Montoliu en
l'alt sentit de l'amistat
i mestratge.*

Tenir una consciència recta, justa, equànime, alliberada de tota malastrugança moral i lliurar-se totalment a Déu, dur una forta vida interior, això és ésser home de Déu. Tanmateix, ésser home de Déu vol dir ésser un espill a imitar tothora, d'home que es dona a mans besades a la doctrina de la Veritat. Però en mig d'aquesta posició de l'home que es deu a Déu i que tot ho veu a través de l'esguard de Déu, hi ha aquells homes que són de Déu, aquells éssers que adés en són d'Ell des del principi de la seva existència, adés revenen a Ell després d'uns anys que se'n separaren i viltingueren la seva doctrina com a oposada al desenfrè material i espiritual de la seva vida internament i externa que menaven.

Dóna bo de pensar en aquests homes que tota la vida s'han fet sota la paraula, sota l'adoctrinament diví. Són homes que dins d'ells sempre han viscut la llum del Senyor que els ha il·luminat i guiat a través de tots els afers de la vida i en els quals, per bé que la dolor hagi fendit en son cor, ben altrament l'han suportat i se n'han alliberat en el moment oportú, mitjançant la lliçó divina que Déu tothora dona. La lliçó aquesta, l'haver romàs tota la vida amb Déu, el poder en l'hora tremenda de la mort dir que sempre s'ha viscut al redòs de l'evangelari del Crist, ha d'ésser una resignació, millor dit, un goig íntim tan gran, que deu fer dormir en un son dolç, quiet, l'ànima que s'encela devés el domeny de l'eternitat. Benaurat d'aquell que mai de la seva vida no ha copsat en son cor la més lleu lliçó de separació d'Aquell qui ho és tot i a qui hom ho deu tot! Car l'home de si sent un desig intensíssim de fitar l'esguard en allò que no és esguardador i aleshores, si el seu esperit no troba una dosi exuberant d'humilitat i una negació rotunda d'orgull, ben tost hom cau devés l'afrau del dubte i de la negació de l'esperit que abans professava.

Mereixen una gran admiració, una veneració ben efusiva, aquells éssers en qui mai la doctrina de la Veritat no ha trobat cap negació, posat que sempre l'han admès a ulls clucs, venint a advenir d'aquesta guisa la fe grandiosa que dins la seva ànima tenen per aquella idea que els obria l'ànima de llum, ja en les penes, ja en les alegries. Car volem res més benaurat, pel qui es deu a la Veritat, que ésser amb Déu tant com la dolor pega falconada com quan l'alegria i la felicitat rabeja en tot l'ésser?

Heus ací la lliçó a aprendre d'aquells qui Déu, la llei de Déu és la seva norma i, malgrat tot, es troben tan alegrois, tan contents, tan satisfets com el sàdic i crapulós en mig dels platxeris. Tanmateix cal convenir que els plaers de l'un, en comparança dels de l'altre, són d'ordre ben diferent.

I no són solament aquests que suara alludíem els homes de Déu. Són homes de Déu, per altra banda, aquells que són tants, que se'n separen i després retornen a la llum. Són tants i tants els qui moren amb la pau cristiana, però que durant molts d'anys no la tingueren per tal com defugiren aquella doctrina que de petits gairebé tots havien après de les mares llurs!

Però benaurats d'ells, tanmateix, vist que el Senyor els té de bell nou en la seva pleta! Benaurats d'ells que retornen de bell nou a la llum i defugen les tenebres! Quin consol no deu ésser pel morent quan en aquella darrera hora de presentar-se a la faç de la Veritat sent dins la seva ànima l'haver retornat al vertader Pastor! Llavors sí que hom es deu sentir home de Déu, perquè quan a hom la mort l'esperona les coses del món es solen copsar de faisó diferent de com foren copsades en el decurs de la vida. Per això que anar a Déu, a més a més d'un acte de veritat, és un acte de consciència. És, a fi de comptes, quan hom té les potències àvides de la veritat, un acte de pontifical, és el copsar amb tot el goig i amb tot l'ésser el domeny en nos del gran Faedor.

Jo ara passo revista dins la meva memòria a aquells homes que, grat sia a Déu, moriren en la pau del Senyor i a aquells altres que hi solen morir després de reconèixer l'equivocació d'haver-se separat de la vertadera pau. Jo ara contemplo els caps cims de la humanitat que ja ens han precedit i deixat; jo ara contemplo aquells que un dia ens deixaren, no per separar-se de la present vida, sinó per separar-se de la nostra pleta. Ara veig en ells el reconeixement que tenen per l'home de Déu, com senten dins de llur vida aquells temps en què defugien l'únic mestratge per tal de deixar-se endur per la primera onada de pensament que es presentés. I fou així: de bell principi l'orgull, la vanitat a esmenar la plana que no admet esmena els emmenà a desfer-se d'aquell alligonament que fins llavors havien rebut. On aixoplugar-se? Uns anaren al Protestantisme, religió de dubtes i variacions; altres caigueren en el filosofisme, el racionalisme amb totes les variants, l'ateisme i per fi en el mar de les passions que és el començament de tota lluita interna mal orientada. Dissortat d'aquell qui dins d'ell no sent la coïssor, no sent una roentada de foc que el neugitegi i no sap aconduir-la devés l'únic camí viable!

Llavors que hom els ha vist separar-se d'aquella Veritat única, veient-los com rodolen d'ací d'allà i no saben on aguantar-se. Apar estrany que aquells homes professin una ideologia, un credo, i no tinguin un port més segur on poder-se arrapar. I és que la Veritat és una i impossible, talment, que hom en defugir-la vulgui fer-se fort a la primera aparença que d'ella es presenti per tal d'encontrar un lloc aixoplugador.

Tots podem cogitar interiorment la vida desesperada, raquítica, de l'home que no posseeix la Veritat, de com és de trista i gens aconsolable aquella lluita que duen dins l'ànima tots els qui es separen de Déu. Però heus ací que arriba aquell jorn en què, com despertant d'un somni pesat, trist, esgarriós, hi tornen. Llavors els teniu de bell nou a la llum tornats, a formar part de la pleta que defugiren; llavors és com es donen compte de la grandiositat de l'adoctrinament que varen defugir. I en defugiren, quasi sempre, per l'apassionament que els enterbolia el cor. I és que el cor, amb el cervell, formen l'home equilibrat. Dissortat tanmateix, aquell home que, entre aquestes dues forces morals, no hi ha un franc equilibri. Quin gaudi tan gran, doncs, de tornar a Déu! Quina benaurança no ha d'ésser de tornar a

formar part d'aquells homes que sempre han estat de Déu! I que gran que ha d'aparèixer als ulls dels nou-nats a la llum en veure que d'allà on ells defugiren no és més que la fe del poble, del pobre, d'homes sense instrucció com de savis, d'homes sense lletres, analfabets, crèduls, castos, pascients, mansuets, però amarats de la llum de Déu! I és que tornant a Déu hom es desempallega de tot quant abans havia dut dins d'ell les amors torçades, les malvolences, les ires, les venjances, les immoralitats, les cobdícies, els enganys, els fraus, les blasfèmies i tota altra mena de vilipendis que cara a cara amb Ell escopia. Tanmateix, aquella albada nova, aquella llum colpidora ha fet veure de com Déu es mostrava misericordiós envers el fill esgarriat per tal de fer-li perdonança de la seva culpa i esdevenir tantost altra vegada un seu home.

Cal constatar, no gens menys, la posició que ateny l'home de Déu. Jo dono per descomptat i dono per cert que, dins la pleta del Senyor, hi ha qui no n'és de cor, qui escampa la mala llavor. I bé; una flor, dit vulgarment, no fa estiu; semblantment, dels deïxebles de Crist n'hi hagué un que el vengué. Considerant humanament la posició de l'home que es deu a Déu, no trobo en cap altra ideologia religiosa home parell. És impossible que hom copsi un individu que no sigui cristià i en canvi es porti com el que n'és. I convinguem, talment, que l'home qui té ben ferm dins d'ell l'acompliment del precepte evangèlic de l'amor a Déu i al pròxim com a ell mateix, és el llevat de la humanitat. Aquest és, sens dubte, el primer i gairebé únic precepte que compendia el manament diví, és per ell que hom es sent i diu fill de Déu, o dit també, home de Déu.

L'home de Déu, esguardant-lo en les seves coses internes, podem veure que el seu esguard extern és puríssim, per tal de no sollar-se en la immundícia del món i d'aquesta guisa no malmetre la seva vida interior. Tot ell pren, l'aire, la figurança, i de fet s'esdevé així, d'home que no viu els sentits per tal de no sollar-los i malmetre'ls i llançar el grapat de llot a Déu. No cospen res més que el voler humà sucricat al voler diví; no cospen res més que l'esguard humà aterrat volenterosament per tal que un altre jorn no es vegés forçat a aterrar-se per l'esguard d'altri, en aquest cas, el del diví Mestre.

Hi ha, com a cosa forta i que dona una idea del vertader cristià, un fenomen en psicologia religiosa: és la forta vida interior que hom cal que dugui per tal de no esbatanar les portes de l'ànima i d'aquesta posició no fer un estat d'irradiació que la fe fervent de l'interior no arribi a esfumar-se. No sé trobar res més delicat, més cristià que aquesta lluita, aquest neguiteig, aquest batallar que hom ha de fer per tal de no enllordar-se del món tot vivint en el món. Dona goig de contemplar l'estat d'ànim en què viuen i pervenen les ànimes que es deuen al Senyor, quan batallen i s'entesten a no voler servir sinó l'únic amo. El cristianisme és això: un estat continu de lluita, una inquietud que hom advera en la consciència per tal de servir-la i no enllordar, així, la veritat que hom duu a dins.

Tinguem cura que l'home de Déu és l'home de les grans passions i hom no negués que ésser cristià és ésser home de cap passió. Justament diria que és tot el contrari; justament en els fets de cada dia hom veu com s'esdevé a l'inrevés. Ésser home de Déu,

ésser cristià, podem dir, és justament ésser home de passions, de múltiples passions, però amb la condició que en l'home que viu l'Evangeli totes són equilibrades. És tot el contrari d'aquells que no en són. Per a aquests el no ésser cristià els ve de les passions que tenen, però tanmateix no domades, malmenades o, dit també d'altra manera, en l'home no cristià hi ha un ple domini de la part jussana damunt la part superior.

Heus ací, doncs, en últim terme, on condueixen les normes, és a dir, les lliçons de l'home que es deu a Déu; heus ací, considerant les coses humanament, el pla superior que viu l'home cristià. Car així com en ell no hi ha res d'estable en la present vida, en aquell que es deu a les coses del món actual tot tendeix a una posició de pendre-les com a definitives. Els uns tenen i són homes de Déu; els altres el cerquen i, pel camí que van, difícilment el trobaran. Jo no sé, tanmateix, si errabunds com són, mai de la vida Déu es farà amb ells. Això més aviat són coses que solament Déu sap. Però considerant les coses humanament, hom prou sap que Déu no se'l trobarà pas en aquelles coses que es separen d'ell i que demés són enemigues de la seva llei. O sigui: el viciós, l'home immoral, enemic a ultrança de Jesucrist, llança la rialla de la burla i la mofa i el menyspreu; l'home cristià, cast, beneeix Déu tothora i riu amb aquell goig íntim que dona la pau interior com a alenada divina que amoreix totes les coses.

JOSEP MIQUEL I MACAYA

La festa de Crist Rei

Tots els bons catòlics sabem que diumenge vinent celebra l'Església la nova festa de Crist Rei.

La festa és nou instituïda pel Papa gloriósament regnant, però la divina Persona de Nostre Senyor Jesucrist és Rei i ha estat sempre venerat per Rei pel poble cristià si bé canònicament no existia cap dia ordenat a la pública i ostentosa celebració d'aquesta divinal prerrogativa.

Les circumstàncies han portat providencialment les coses de tal manera que aquesta festa s'ha fet indispensable, i ha estat naturalment el Papa il·luminat per l'Esperit Sant Paràclit, qui ha deturat per un moment, diguem-ho així, el rellotge del temps, per a fixar la diada d'aquesta grandiosa festivitat.

Tots recordarem la gratíssima sorpresa i el fervent entusiasme amb què fou rebuda la nova pontifical de la seva institució i com la festeja el món catòlic enter.

Si aleshores les indicades circumstàncies aconsellaren aquesta proclamació i la festa conseqüent i tothom la troba encertadíssima i es va celebrar amb exultacions poques vegades vistes; circumstàncies idèntiques aconsellen avui dia una celebració igual, o millor si és possible.

Reflexionem les supremes característiques d'aquesta gran festivitat i com respon meravellosament a les necessitats del dia i a les d'un pròxim angoixós esdevenidor.

Es la festa, podríem dir, dels temps presents i dels nous temps que s'acosten... Visca Crist Rei!

TEMES DE LA SEMANA

La visita a Espanya del president de la República de Portugal, general Carmona, ha renovat i dignificat un poc l'ambient polític espanyol, donant temes enlairats a la premsa castellana i postergant per alguns dies — pocs dies! — les petites, quan no baixes, qüestions que entretenen els polítics professionals o simplement aficionats.

Romanones segueix al candelero. Entorn seu gira la política que ha de substituir l'actual dictadura. Per aquest viatge... diuen molts. I com en aquest món tot se sap, ara s'ha fet públic que les quasi famoses entrevistes de Santander no foren pas les primeres.

Altrament sembla que ja està acordada l'estabilització de la pesseta. Els preparatius es porten amb la prudència natural en afers de tanta importància.

La revalorització del nostre signe monetari és un bell somni, ara per ara, però no hi ha dubte que les circumstàncies permetran l'estabilització a un tipus que evitarà molts més mals que els que causi.

El Govern hi va amb peus de plom, i fa bé.

Els comentaris al recent llibre d'En Cambó s'estenen arreu d'Espanya i guanyen en interès. No és una obra política volandera, sinó ferma, plena de seny i ensenyaments, i rica d'orientacions. Un tractat d'alta política contemporània.

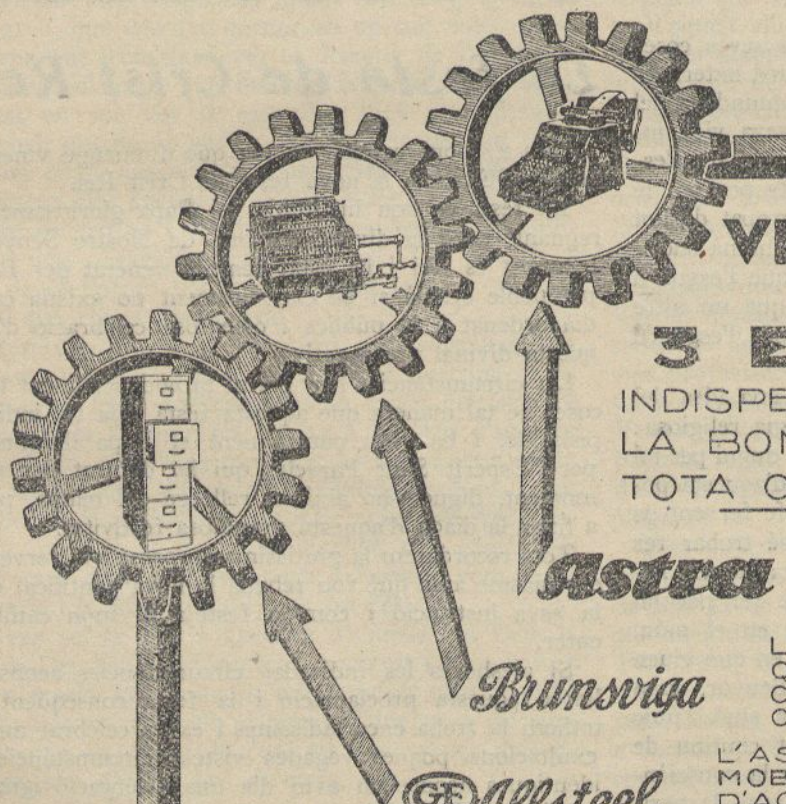
El pelegrinatge ininterromput, procedent dels quatre punts cardinals de tots els horitzons, a l'Exposició Internacional de Barcelona, d'homes eminents o notables en tota mena d'activitats humanes, és un fet colossal, extraordinari, del qual no ens adonem a penes, i va assenyalant, tant a Barcelona com indirectament a tot Espanya, l'obertura d'un nou període de ressorgiment i de grandesa. Cal que no ho perdem de vista engegats com estem ara per la resplendor de tantes meravelles, mai no vistes reunides com avui dia en un sol punt i mai tan assequibles i fruïdores com ara.

La crisi del Govern de M. Briand ha estat un cop fort contra el prestigi del parlament francès i la política pacifista que el polític dit representava.

No han estat a l'altura ni del Gabinet derrotat els partits esquerrans de França, ni de les circumstàncies interiors i exteriors que l'envoltaven.

Després de la mort de Stresemann, cop fatal per a la causa de la pau, la caiguda de M. Briand acaba de comprometre la gran obra dels dos.

Aquest fet que torna a posar en perill l'acció apai-vagadora dels dos pacifistes cabdals de la post-guerra,

VEUS-AQUÍ
ELS
3 ELEMENTS
INDISPENSABLES PER A
LA BONA MARXA DE
TOTA OFICINA MODERNA

Astra
LA SUMADORA MÉS MODERNA, COMPLETA I RESISTENT. MODELS ESPECIALS PER A COMPTABILITAT

Brunsviga
LA ÚNICA CALCULADORA QUE LI EFECTUARÀ ELS CALCULS DE MANERA EXCLUSIVA I EXACTA.

Allsteel
L'ASSORTIT MÉS EXTENSEN MOBLES I PRESTATGERIES D'ACER PER A OFICINA (ARXIVADORS, FITXERS, CAIXES, TAULES, PRESTATGERIES, ETC)

V. GUILLAMET
Rda. Universitat, 31 BARCELONA
Av. Pí i Margall, 11 MADRID

ve acompanyat de dues noves doloroses per a la nació germana: els dos patriotes que personifiquen l'esforç gegantí de França en la Gran Guerra per a conquerir la victòria — Clemenceau i Poincaré, — es troben malats, inútils, amb un peu a la sepultura. Déu els illumini i els curi. França travessa una hora difícil, que els partits extremistes socials acaben d'amargar.

Les eleccions senatorials que ara hi han tingut lloc poc canvien el present mapa polític, anys ha dominat a la veïna nació pels professionals de la política esquerrana.

El cap visible d'aquesta (car el cap invisible és la francmaçoneria), Herriot, com si hagués previst el tomb que acaba de donar la política del seu país, anà fa pocs dies a Berlín a predicar la pau d'Europa i la fundació dels Estats Units europeus. Vet aquí un *tinglado* polític que dona a M. Herriot la situació sumament estratègica per a fer-se amb l'herència de M. Briand. Però no li faltaran mal-de-caps si l'arreplega. Un d'ells, i no flux per cert, és la persistent rebel·lió de les càbiles africanes. Cada dos per tres provoquen hecatombes de què són víctimes escamots de tropes franceses. Aquests dies arriben mals vents de la part d'Algèria...

Mac Donald, de retorn dels Estats Units, ha donat

una gran volta pel Canadà, tot esperant que es prepari la Conferència del Desarmament que ell i el seu Govern organitzen i de la qual ja parlarem.

La situació política d'Àustria empitjora. La reforma de la constitució que el nou Govern propugna decididament, no es farà sense fortes topades entre feixistes i socialistes. Anglaterra sembla que afavoreix aquests per tal que Àustria no es refaci.

L'actual crisi del Gabinet belga no ha tingut per causa aquest camí tant les discrepàncies que minen i pertorben sovint la política d'aquella simpàtica nació, com el fet ètnic que la caracteritza. Valons i flamencs, però, sembla que s'esforcen per arribar a una concòrdia definitiva sobre la base dels fets racials i l'equitat fraterna. S'ho mereix Bèlgica.

La nova política mexicana comença a cridar l'atenció i a *escamar* els Estats Units.

L'apaivagament de les passions religioses es porta a cap amb poca lleialtat per part del Govern de Portes Gil i, encara, s'enardeixen les sangs dels elements de la plebs, de manera que les pròximes eleccions per a president d'aquella república es presenten molt difícils i perilloses. A fi d'evitar lluites sagnants s'estudia el mitjà d'encarregar a les dones electores la facècia dels col·legis electorals. Bon mitjà!...

J.

Casa BELETA

VESTITS MARINERS I ESPORT
===== GUST I ELEGÀNCIA =====
LA MILLOR SASTRERIA PER A NENS

Avinguda Portal de l'Àngel, 35. - BARCELONA

LA CONSTÀNCIA

COMPANYIA ANÒNIMA
FUNDADA EL 1906

Segurs ferroviaris en general. — Especials "Paquets"

Segurs marítims. — Segurs d'incendis

RONDA UNIVERSITAT, 4 — Telèfon 20648 — BARCELONA

CONSELL DE BON GERMÀ

Germà: No juguis a la loteria. La millor loteria és l'estalvi. Però si un dia tens aquesta feblesa prova-ho a l'estanc i loteria del carrer de Fernando i... qui sap!

Hi trobaràs també tabac, timbres, segells, etc. de totes menes i preus. Ah, i bitllets de Nadal.

Escolta, germà: Estàs assabentat de com els va anar als meus clients en el sorteig de l'últim Nadal? Informa-te'n, val la pena.

FERNANDO, 32 (prop Avinyó) - BARCELONA

JA SOU SUBSCRIPTORS

DE

CATALUNYA SOCIAL?

Companyia Trasatlàntica

VAPORS CORREUS ESPANYOLS

Serveis Regulars

RAPID } Espanya-Nova York
DIRECTE } 9 expedicions a l'any
RAPID: Nord d'Espanya a Cuba i Mèxic
 16 expedicions a l'any
EXPRESS: Mediterrani i l'Argentina
 12 expedicions a l'any
LINEA: Mediterrani, Cuba i Nova York
 16 expedicions a l'any
 » Mediterrani, Costa Firme i Pacífic
 11 expedicions a l'any
 » Mediterrani a Fernando Póo
 12 expedicions a l'any
 » a Filipines
 3 expedicions a l'any

Servei tipus Gran Hotel. - T. S. F. - Radio-
 telefonía. - Orquestra. - Capella, etc., etc.

Per informes, a les Agències de la Companyia
 en els principals ports d'Espanya. A Barcelona
 oficines de la Companyia : Plaça Medinaceli, 8.

LES GRANS INDUSTRIES

FABRICA DE XARXES
 I FILS RETORTS
 PER A LA PESCA

FILLS DE GABRIEL JULIÀ

Bruch, n.º 7 - Telèfon 11422
 (Entre Trafalgar i Ronda)

BARCELONA

ANTONI ALBO

Via Laietana, 67 - Telèfon 16201

BARCELONA

Material elèctric de totes classes
 Instal·lacions i Reparacions
 Taller - Ràdio

Aquesta casa té l'exclusiva de venda
 d'uns petits aparells aplicables al cor-
 rent altern de 125 volts, per a substituir
 les xinxetes i llums d'oli, en les habita-
 cions, capelles i altres llocs on es ne-
 cessiti llum constant, amb consum es-
 cassament de 2 cèntims en 24 hores

Demaneu demostracions!

Via Laietana, 67

ANUNCIEU

A

CATALUNYA SOCIAL

SERVICE STATION

PRIMERA ESTACIÓ AMERICANA A ESPANYA

JOSEP MANZANARES

La casa més important en gasolina, petroli, neumàtics, cambres, olis, grasses, accessoris, eines, ferreteria i tot quant pertany a l'automòbil.

VENDA A L'ENGRÓS I DETALL

GARATGE I TALLERS:

Carrers Sepúlveda, 148-150
Villarreal, 35
I Florida Blanca, 121
Telèfon 31510

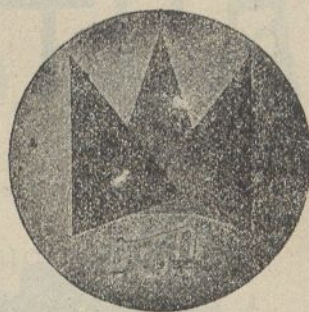
CASA CENTRAL:

Carrer Aragó, 272
Passatge de Gràcia, 45
Telèfon 11550

MAGATZEMS:
Consell de Cent, 421

SUCURSAL:

Esplugues de Llobregat:
Carrer Laureano Miró, 59
Encreuament de les carre-
teres de Madrid i Cornellà

BARCELONA**SASTRERIA TORRENTS**

Ex-professor de l'Acadèmia de Mestres Sastres de Barcelona

Aquesta sastreria és coneguda i apreciada per tothom a qui li agrada el bon vestir perquè en la seva confecció i en les seves robes es troba un gust inconfusible. Grans existències en gèneres de totes classes.

El 5 % de descompte especial als subscriptors de CATALUNYA SOCIAL.

Rambla de Catalunya, 12, 1.er / Telèfon 16040 - **BARCELONA**

B I C I C L E T E Smarca **WILLIAM**

Qualitat. - Presentació. - Bon preu

marca **B. F. B.** de nostra fabricació

Lo millor de lo millor

AL COMPTAT I A TERMINIS**ACCESSORIS - REPARACIONS**

Antiga casa Borrás - **R. Serra** - Rbla. Catalunya, 106
(cantonada al Passatge de la Concepció)

CAMISERIES RUBERT*GENERES DE PUNT, PAIAMES, MOCADORS, GUANTS*

Avinguda Portal de l'Angel, 13 i Aribau, 30

BARCELONA

Aceites y Materiales Motor, S. A.

Via Laietana, 7
TELEFON 1166
BARCELONA

FABRICA DE PASTES ALIMENTICIES

ANTIGA CASA FIGUERAS

FUNDADA EN 1820

Rambla de Sant Josep, 11.-BARCELONA

Acadèmia Humet

Ronda Universitat, 27, 2.^a

DIRECTOR: D. FRANCESC DE P. HUMET
ENGINYER INDUSTRIAL

Especial per l'ingrés a l'Escola d'Enginyers industrials.

Estudis superiors del Peritatge Industrial en les seves diverses especialitats.

Classes especials d'Anàlisi Matemàtic—Càlcul Integral i Mecànica racional—Geometria Descriptiva—Química Inorgànica i Orgànica—Física industrial (òptica, calor i electricitat) — Dibuix industrial.

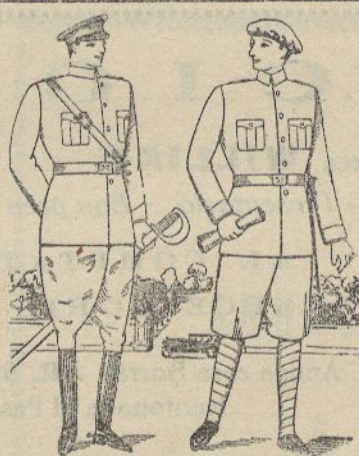
"Sombreros Rivero"

Capells i gorres de tota mena. Teules, bonetes i soldeus per a Sacerdots.

BONS PREUS
Assortiment excel·lent

Ronda Universitat, 7. Pis pral.

Sucursal: Carrer Ferran, 17

ANTON
CALLIZO

Ronda Universitat, 29
BARCELONA

S. A. Tupinamba

RICS CAFÉS

Fabricació pròpia de deliciosos Bombons, Xocolata, caramels i cacau

175 sucursals a Espanya

Fàbrica i Torrefacció: TRAVESSERA 11, 13 i 15 - BARCELONA
Telèfon 72851

Sucursals a Madrid: Montera 21, duplicat. - Telèfon 17174

AVÍS: Amb nostres BOSSES VAL DE CAFÈ poden obtenir-se bonics presents per la casa el mateix que amb la xocolata «MOSAIC»

JARABE PUIG

Cada cien gramos de Jarabe contienen
 EXTRACTO NEPETA GLECHOMA 15 GRAMOS • EXTRACTO
 CRASGULA MICRANTA 8 GRAMOS • MACERADO HIDRO-ALCOHOL
 UCO AL 2% DE POLICALA SENEGA AROMATIZADO 3 GRAMOS
 ORTO- GUAYACOL SULFONATO POTÁSICO 1 GRAMO

PREPARADO POR
Z. PUIG
RIPOLL

Precio 5 Ptas. (timbres, incluidos)

XAROP PUIG

(NOM REGISTRAT)

Preparat per Z. PUIG, farmacèutic

RIPOLL

Insostituïble preparat per al tractament de la
TOS, PULMONIES, BRONQUITIS
 i totes les afeccions de l'aparell respiratori.

*Es ven a totes les farmàcies
 i Centres d'Específics*

Exigiu en cada flascó l'adjunta marca registrada

MATERIAL FOTOGRAFIC VÍDUA D'ENRIC RIBA

Ronda Universitat, 37 / Telèfon 18651
 (junt a la Rbla. Catalunya)

MATERIAL FOTOGRAFICO
VDA DE ENRIQUE RIBA
 RONDA UNIVERSIDAD 37
 BARCELONA

Existències constantment renovades de
 plaques, pel·lícules, papers, etc., etc.

Aparells de les millors marques :: Grans
 laboratoris per a treballs d'aficionats

LLIURAMENT RAPID

OMNIA, S. A.

**Companyia de segurs del
 Reial Automòbil Club d'Espanya**

OFICINA PRINCIPAL:

Comte de Peñalver, núm. 24 - MADRID

SUBDIRECCIÓ A CATALUNYA:

Ronda Universitat, 15, 2.^{on} - Telèf. 16974

Aquesta Companyia cobreix els riscos dels
 cotxes automòbils.

Dany i pèrdua del cotxe

Per topada, incendi, parat o corrent. Per
 robatori consumat o intent de robatori
 Per acte mal intencionat de tercera persona
 Per accidents o incendi durant el transport

Responsabilitat civil

Per accidents o incendis causats pel cotxe
 assegurat a terceres persones, a la propietat
 o animals pertanyents a dites terceres per-
 sones.

Tot això en una sola pòlissa combinada, que
 val per tota l'Europa i rescindible en qualsevol
 moment.

Acadèmia Cots

Direcció general: Av. Portal de l'Angel, 38—BARCELONA

FUNDADA EN 1879

Telèfon 18953 A.-Apartat 782

SUCURSALS: MADRID, Av. Conde Peñalver, 7; LLEYDA, Estereria, 10; MANRESA, Angel Guimerà, 32
REUS, Arrabal Robuster, 23; MATARÓ, Riera, 59; BADALONA, Carme, 52 bis.

CLASSES SELECTES separats els dos sexes per diferents pisos i escales

COMERÇ - IDIOMES

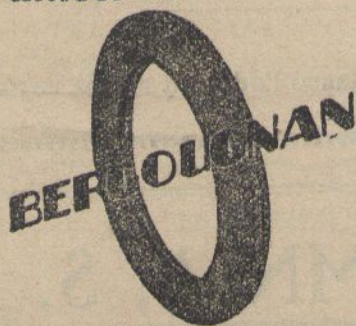
Procediments eminentment pràctics

CLASSES GENERALS, QUOTA MODICA

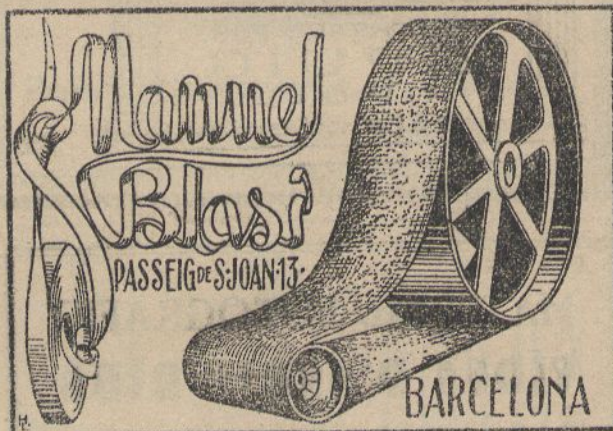
Constantment l'ACADEMIA COTS rep demanda d'alumnes per ocupar bones places.

ASSIGNATURES: Teneduria.—Càlcul.—Lletra comercial.—Correspondència.—Mecanografia.—Taquigrafia.—Francès i Anglès.—Alemany.—Classificació i Arxiu.—Alts estudis comercials.—Ortografia.—Dibuix industrial.—Linguòfons.—Màquines de calcular, etc.

Unicorde

Nou tipus. Qualitat i presentació

R. PUIGDOMENECH

Confeccions per a senyora i nenes

Diagonal, 452 / BARCELONA

EL MILLOR MATERIAL PER A COBERTES

CATALUNYA SOCIAL
Duran i Bas, 11 -- BARCELONA

FRANQUEO
CONCERTADO

ATENES A. G. — Provença, 157, Barcelona